

ข่าว กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยสถาบันปาราศณศรณณดิวนนนท์ อำเภอมือง จังหัดนนทบุรี 11000
โทร./แฟกซ์ 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เตือนใช้ถ้วย จาน ขามพลาสติกด้อยคุณภาพ เสี่ยงได้รับสารก่อมะเร็ง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขสำรวจความปลอดภัยของภาชนะใส่อาหารประเภทถ้วย จาน ขามพลาสติกที่จำหน่ายตามตลาดนัด หาบเร่ แผงลอย ร้านค้าส่งและปลีกราคาต่อหน่วย 5-29 บาท ตรวจพบสารฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde) ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง ซึ่งสารดังกล่าวแพร่กระจายออกมาได้ตามอุณหภูมิการใช้งาน ยิ่งอุณหภูมิสูงยิ่งออกมามาก โดยเฉพาะอาหารที่มีความเป็นกรดและความร้อนสูง เผยยังไม่มีกฎหมายหรือมาตรการควบคุม รวมทั้งไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลด้านความปลอดภัย และผู้บริโภคเลือกซื้อภาชนะประเภทนี้ที่ผ่านการตรวจหรือมีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ ฉลากรายละเอียดชนิดวัสดุ ข้อกำหนดการใช้งาน และแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้

นายแพทย์นิพนธ์ โพธิ์พัฒนชัย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวเตือนผู้บริโภคให้ระมัดระวังความปลอดภัยจากการใช้ภาชนะใส่อาหารประเภทถ้วย จาน ขามราคาถูกที่ทำด้วยพลาสติก รูปแบบ สี สันสวยงาม มีวางจำหน่ายทั่วไป ตามตลาดนัด หาบเร่แผงลอย แม้แต่ร้านค้าย่อยในห้างสรรพสินค้า สินค้าเหล่านี้แม้จะมีฉลากแต่บางผลิตภัณฑ์ ไม่แจ้งชนิดของพลาสติก บอกเพียงว่าเป็นพลาสติก บางผลิตภัณฑ์แจ้งว่าเป็นเมลามีน (Melamine) มีทั้งบอกและไม่บอกแหล่งผลิต ไม่บ่งบอกสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายรับรองความปลอดภัยในการใช้บรรจุอาหารได้อีกทั้งสินค้ราคาถูกเหล่านี้นำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยไม่มีการตรวจสอบ จึงมีความเสี่ยงในการนำไปใช้งาน เพราะเมื่อนำไปใช้ต้องมีการใส่อาหารทั้งร้อนและเย็น ซึ่งอาจทำให้มีการแพร่กระจายออกมาของสารเคมีได้ โดยเฉพาะฟอร์มาลดีไฮด์ ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้สำรวจภาชนะเหล่านี้จากร้านแผงลอยในตลาดนัด ร้านแผงลอยในห้างสรรพสินค้า ร้านในงานแสดงสินค้า ร้านค้าส่ง ร้านค้าปลีกและห้างสรรพสินค้า รวม 113 ตัวอย่าง ราคาต่อหน่วย 5-29 บาท พบว่าภาชนะเหล่านี้มองดูคล้ายภาชนะเมลามีนและเป็นที่รู้จักนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งแยกความแตกต่างได้ยาก โดยในจำนวนตัวอย่างที่สำรวจมีฉลากภาษาไทย 99 ตัวอย่าง และไม่มีฉลาก 14 ตัวอย่าง เป็นภาชนะที่มีแหล่งผลิตในประเทศ 10 ตัวอย่าง ผลิตจากต่างประเทศ 94 ตัวอย่าง และไม่แจ้งแหล่งผลิต 9 ตัวอย่าง ระบุชนิดพลาสติกที่ใช้ผลิต 14 ตัวอย่าง ระบุเพียงว่าเป็นพลาสติก 80 ตัวอย่าง ไม่ระบุ 19 ตัวอย่าง ที่ฉลากระบุอุณหภูมิใช้งาน 97 ตัวอย่าง และไม่ระบุอุณหภูมิใช้งาน 16 ตัวอย่าง

ผลการตรวจวิเคราะห์วัสดุที่ใช้ทำด้วยเครื่อง Fourier Transform Infrared Spectrophotometer (FT-IR) พบว่าเนื้อภาชนะถูกต้องตามฉลากเป็นเมลามีน-ฟอร์มาลดีไฮด์ (Melamine Formaldehyde) หรือเมลามีนแท้ 7 ตัวอย่าง และอะครีโลไนไตรล์-บิวทาไดอีน-สไตรีน (Acrylonitrile Butadiene Styrene) 1 ตัวอย่าง ซึ่งผลิตในประเทศไทย ภาชนะที่ไม่แจ้งชนิดวัสดุในฉลากตรวจสอบได้เป็นพอลิพรอพิลีน (Polypropylene) 1 ตัวอย่าง พอลิสไตรีน (Polystyrene) 1 ตัวอย่าง และในฉลากระบุเป็นพลาสติก 103 ตัวอย่าง พบว่าเป็นยูเรีย-ฟอร์มาลดีไฮด์หรือเมลามีนปลอม แบ่งได้เป็น 4 กลุ่มดังนี้ เนื้ยูเรีย-ฟอร์มาลดีไฮด์เคลือบผิวด้านในด้วยเมลามีน-ฟอร์มาลดีไฮด์ 45 ตัวอย่าง

เนื้อมูเรีย-ฟอร์มัลดีไฮด์เคลือบผิวด้านนอกด้วยเมลามีน-ฟอร์มัลดีไฮด์ 53 ตัวอย่าง , เนื้อมูเรีย-ฟอร์มัลดีไฮด์เคลือบผิวด้านในและด้านนอกด้วยเมลามีน-ฟอร์มัลดีไฮด์ 4 ตัวอย่าง และเนื้อมูเรีย-ฟอร์มัลดีไฮด์ทั้งชิ้น 1 ตัวอย่าง

นายแพทย์นิพนธ์ กล่าวต่อว่า นอกจากนี้ได้นำมาตรวจวิเคราะห์เพื่อหาการแพร่กระจายออกมาของฟอร์มัลดีไฮด์ จากกลุ่มตัวอย่างเมลามีนปลอม ที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส 30 นาที ตามมาตรฐานการทดสอบผลิตภัณฑ์เมลามีนแท้ พบฟอร์มัลดีไฮด์แพร่กระจายออกมาในน้ำที่ใช้ทดสอบ เกินค่ามาตรฐาน 37 ตัวอย่าง เมื่อทดสอบตามอุณหภูมิใช้งานที่ 80 องศาเซลเซียส หรือ 100 องศาเซลเซียส ซึ่งแจ้งไว้ในฉลากของผลิตภัณฑ์ พบฟอร์มัลดีไฮด์แพร่กระจายออกมาในน้ำที่ใช้ทดสอบ เกินค่ามาตรฐาน 38 ตัวอย่าง และเมื่อทำการทดสอบโดยใช้ตัวแทนอาหารที่เป็นสารละลายกรดอะซิติก (acetic acid) หรือกรดน้ำส้ม ความเข้มข้นร้อยละ 4 โดยปริมาตร อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เพื่อเลียนแบบการใส่อาหารประเภทต้มยำหรือแกงส้มร้อนๆ พบฟอร์มัลดีไฮด์ออกมาเกินค่ามาตรฐาน 64 ตัวอย่าง และพบปริมาณที่สูงเกินกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร 38 ตัวอย่าง ซึ่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 295) พ.ศ.2548 เรื่อง กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุที่ทำจากพลาสติก และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 524-2539 เรื่องภาชนะและเครื่องใช้เมลามีน ที่กำหนดว่าต้องไม่พบฟอร์มัลดีไฮด์(ค่าต่ำสุดที่ตรวจวัดได้ 4 มิลลิกรัมต่อลิตร)

นางลัดดาวัลย์ โรจนพรณทิพย์ ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายหรือมาตรการควบคุมภาชนะประเภทมูเรีย-ฟอร์มัลดีไฮด์ หรือเมลามีนปลอม และไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลด้านความปลอดภัยสินค้าเหล่านี้ จากการสำรวจวิจัยครั้งนี้พบว่าภาชนะที่ทำด้วยมูเรีย-ฟอร์มัลดีไฮด์ หรือเมลามีนปลอม มีการนำเข้ามาจากต่างประเทศ มีวางจำหน่ายทั่วไป ราคาถูก ตรวจพบฟอร์มัลดีไฮด์ ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งแพร่ออกมาได้ตามอุณหภูมิการใช้งาน ยิ่งใช้งานที่อุณหภูมิสูงจะมีฟอร์มัลดีไฮด์ออกมาปริมาณมาก โดยเฉพาะถ้าอาหารนั้นมีความเป็นกรดและความร้อนสูง ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ควรสังเกตและเลือกซื้อภาชนะถ้วย จาน พลาสติกที่มีฉลากกำกับให้รายละเอียดชนิดของวัสดุ ข้อกำหนดการใช้งาน มีแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้ และที่สำคัญคือภาชนะเหล่านี้ต้องที่ได้รับการรับรองหรือมีตราเครื่องหมายการรับรองคุณภาพมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการยืนยันได้ในระดับหนึ่งว่าสินค้าเหล่านั้นได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพว่าได้มาตรฐาน และควรปฏิบัติตามคำเตือนที่ผู้ผลิตแจ้งไว้ เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายจากการได้รับสารฟอร์มัลดีไฮด์

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
2 พฤษภาคม 2556

โฆษกกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ดร.วัฒนา อู่วานิชย์

โทร. 08 1811 2926

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม

โทรศัพท์ 0-2951-0000 ต่อ 99017 , 99081

โทรสาร 0-2591-1707